

FORSSAN YHTEISLYSEON VUOSIJULKAISU 2017-2018

YLIOPPILAITA JO VUODESTA 1909

SISÄLLYS

Pääkirjoitus: Kun on tunteet	3
Lyseon vuosi 2017-2018	4
Terveisiä lyseolle!	5
Yhteislyseon ja Kuhalan koulun yhteinen Suomi 100 -juhla: Liitoksia	6
Suomi 100 -juhlan ohjelma	8
Uskonto 100-vuotiaassa Suomessamme	9
Kannel soi koskiveneessä Euroopan partaalla ja Pohjantähden alla	10
Lahja, jonka arvo ei katoa	12
Mitkä ovatkaan vapauden värit?	13
Signs of the Times	14
Wanhat tanssit 2018	16
Katsaus elokuvanteon saloihin	18
Saksan suurlähettilään vierailu Forssan yhteislyseolla 11. lokakuuta 2017	19
Kysymys ja vastaus -palsta sekä jatko-opintoinfot lukuvuonna 2017-2018	20
Tutorvuoden tapahtumat	21
Persoonallinen biologi	22
Kysymys ja vastaus -palsta, osa II	23
Intohimona matematiikka	24
Terveisiä lyseolle Vol. 2	25
Kysymys ja vastaus -palsta, osa III	26
Kaksi esseetä rakkaudesta: Kun rakkaus menee liian pitkälle	28
Oliko rakkaus ennen helpompaa?	29
Paluu tulevaisuuteen	30
”Tämä maailma on tomua ja tuhkaa, mutta ei toivosta tyhjää.”	31

Tämä on Forssan yhteislyseon vuosijulkaisu. Päätoimittaja ja taitto: Piia Syrjäaho

Etukannessa Elisa Salon, sivulla 27 Aleksandra Jaatsin ja takakannessa Iida Vallan ”pelko”-teemaiset kuvataiteen diplomityöt (kuvat: Marjo Ruskela).

Kiitos kaikille avustajille - etenkin äidinkielen ja kirjallisuuden mediakurssilaisille ja kurssin opettaja Tiina Yli-Jaukkarille.

painopaikka: Forssa Print

Pääkirjoitus: Kun on tunteet

Piia Syrjäaho, äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja

Olin kauhukseni joutunut pakastimeen.

Edellä kuvattu tilanne ei toivottavasti ole monelle tuttu, mutta siihen liittyvästä tunteesta on jokainen varmasti saanut osansa. Niin sanottuja perustunteita on vain muutamia, mutta niiden variaatioita toista sataa. Vaikka tunteet eivät ole useinkaan miellyttäviä, kertovat ne inhimillisyydestä. Ihminen ei ole teflonia. Kurja tunne muistuttaa, että myös sen vastakohta on olemassa.

Ajattelen, kuinka mukava olisi nukkua kotona lämpimän peiton alla, ilman stressiä tai ahdistusta.

Kursivoidut katkelmat ovat osa äidinkielen ja kirjallisuuden kuutoskurssin tarinatehtävää. Vaikka tehtävänanto oli hyvin löyhä, jokainen kurssilainen kuvasi tekstissään kuin automaationa myös kyseiseen tilanteeseen liittyvää tunnetilaa. Tämä paljastaa tunteiden kaikkivoipaisuuden. Tarinat olivat usein todellisia muistoja, mutta myös fiktiivisiä tekstejä kirjoittava ammentaa omista kokemuksistaan.

Todennäköisesti suru jossain vaiheessa helpottaa.

Tosielämässä emme aina uskalla näyttää tunteitamme. Meni tunteisiin, saatetaan ivallisesti kommentoida, kun joku uskaltaa näyttää joko ilahtuneensa tai pahoittaneensa mielensä tai muuten liikuttuneensa. Kieltämättä on helpompaa olla osa ikuista murrosikää elävää ihmiskuntaa. Ihan sama. Miten vaan. Ei sen niin väliä. Näin toimien ei tarvitse miettiä, mitä oikeasti ajattelee tai tuntee.

Tunteita, myrskyjä, hulluutta. Rajua, herkkää, kaunista. Kaiken tämän keskellä olen minä.

Myös kouluvuosi on täynnä tunteita. Koulurakennus itsessään on täynnä tunteita. Yhteisö elää vuorovaikutuksesta, ja siihen kuuluu luottamus siihen, että saa näyttää, miltä tuntuu. Varmasti päivät murmelina - eli jatkuva tunteiden piilottelu - alkavatkin jossakin vaiheessa kyllästyttää nykyihmistä. Asioiden pitää tuntua, aidoilta ja aidosti.

Tunnelma on lämmin monille, kun saa nähdä monia ystäviä pitkästä ajasta.

Tuskin ihmisen kyky tuntee on kadonnut minnekään. Parhaimmillaan ihminen onkin utelias, mustasukkainen, ihastunut, hämmästynyt; hän tuntee avuttomuutta, rakkautta, innostuneisuutta tai vaikka katumusta. Tämä on hyvä. Saa mennä tunteisiin.

Tällä kertaa kynän ääni oli päättäväinen. Tällä kertaa ajatus oli toiveikas.

Tässä lehdessä katsotaan paitsi menneeseen kouluvuoteen myös kauemmas historiaan. Huomata voi sen, että vaikka aika oli toinen, on ihminen haluineen, toiveineen ja pelkoineen ollut aina samanlainen. Tunnetaan yhdessä.

Lyseon vuosi 2017-2018

1. JAKSO

15.8. Koulu alkoi
21.8. Avantgarde Fashion Weekin luento ja työpaja
22.-24.8. Historian oppiaineen retki Ahvenanmaalle
24.-25.8. Koulukuvaus
31.8. Ykkösten teemailtapäivä, tutustuminen Kehrämmöalueeseen toimijoineen
31.8. Vanhempainilta ykkösten huoltajille
1.9. Oppilaskunnan yleiskokous
5.9. Infotilaisuus tuntijakokokeilusta
7.9. Englannin kirjoituskilpailu
11.9. Syksyn yo-kokeet alkoivat a-englannin ja a-espanjan kuunteluilla
25.9. Ensimmäinen valtakunnallinen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökoe

2. JAKSO

- Kolmessa vitriinissä esillä Suomi 100 -teemaisesti suomalaisia keksintöjä ja designia, urheilun historiaa sekä suomalaista kirjallisuutta
- Projektin ”18” tiedonkeruu alkaa
4.10. Historian opettajien Suomi 100 -luennot itsenäistymisestä koko koululle
4.-11.10 Opiskelijaryhmä Espanjassa
11.10. Saksan suurlähettiläs Detlef Lingemann lyseolla
23-27.10. Rehtori Richter Stuttgartista vierailulla
2.11. Seutukunnan yhdeksäsluokkalaisten tutustumassa lyseoon
3.11. Liisa ihmemaassa -teemainen uudenlainen ykköstenpäivä
6.-10.11. Erasmus-opettajia Bulgariasta, Romaniasta ja Saksasta
10.11. Joukko abiturientteja tutustumassa Turun yliopistoon ja ammattikorkeakouluun
14.11. Lyseon opiskelijoita osallistumassa Kaarinan lukion tiedeseminaariin
15.11. Teatteriesitys saksan opiskelijoille
15.11. Historian ykköskurssilaiset sitoivat havuseppeleitä sankarihaudoille Leijonaklubin opastuksella
17.11. Phil Mostert Walesista vierailulla

28.11. Kakkosia Studia-messuilla
30.11. Toinen valtakunnallinen toisen asteen puheviestintätaitojen päättökoe
1.12. Syksyn lakkiaiset

3. JAKSO

- toisen vuoden saksan opiskelijoiden Kooperation und Kommunikation im Team auf einem Klick -eTwinning-projekti alkoi
4.12. Pajapäivä
5.12. Suomi 100 -luennot (Eira Merilä, Matti Hakala, Jyrki Jokinen ja Antti Niemi) ja yhteinen itsenäisyysjuhla ”Liitoksia” Feeniksissä yhdessä Kuhalan koulun kanssa
11.-18.12. Espanjalaisia opiskelijoita vastavieraillulla
13.12. Jouluruokailu
14.12. Oppilaskunnan teatteriretki Turkuun katsomaan Tehdasteatterin ”Värit ovat vapauden” -esitystä
19.12. Juuso Zettermanin musiikkidiplomiesitys
22.12. Lounaishämäläinen joulukirkko
14.-20.1. Erasmus-vaihto Saksassa
17.1. Talousguru-kilpailun valtakunnallinen alkukilpailu
24.1. Vanhempainilta yhdeksäsluokkalaisten huoltajille
27.1. Opettajat Educa-messuilla

4. JAKSO

5.2. Historian opettajien vuodesta 1918 kertovat luennot koko koululle
7.2. Näyttelijä, käsikirjoittaja, ohjaaja Tommi Liski puhumassa kertomuksellisuudesta, nykykulttuurin tavoista kirjoittaa historiaa uusiksi ja ennen kaikkea seuraavan syksyn tulevasta yhteistyöprojektista.
12.2. Kevään ylioppilaskirjoitukset alkoivat historiallisella, viimeisellä paperisella äidinkielen ja kirjallisuuden tekstitaidonkokeella
15.2. Penkkarit ja kakkosten juhlaa
16.2. Wanhat tanssit
20.3. Frankofonia-päivä
5.4. Tehtiin ensi lukuvuoden kurssivalinnat

5. JAKSO

9.4. ”Lyseo osaa” -esityksiä
12.4. Kiia Nurminen vieraana Suomen
Lukiolaisten Liitosta
14.4. Vanhan koulun killan koulupäivä
16.-23.4. Historian kurssin Rooman-matka
18.4. Hollantilaisia opettajia vieraana
22.4. Forssa 1918 -tapahtuma
24.4. Päihdevalistuskonsertti ym. ohjelmaa
Feeniksissä
24.4. Biologiakilpailu

25.4. Tamperelaisen Ahaa-teatterin vierailuesitys
”Veden muisti”
4.5. HAMK:n opiskelijoiden järjestämää ohjelmaa
ykkösille
4.5. Saksan opiskelijoita vierailulla Helsingin
Saksalaisessa koulussa ja Saksan suurlähetystössä
7.-14.5. Historian kurssin toinen Rooman-matka
16.5. Vanhempainilta kakkosten huoltajille
1.6. Teemapäivä: tubettajia, pelejä, valokuvaajan
valopaja ja videoiden editointipaja
2.6. Lakkiaiset

Terveisiä lyseolle!

Hei kaikki!

Terveisiä täältä eläkepäiviltä.
Olen käynyt vielä ahkerasti lyseolla.
Meitä on useampi aikuisopiskelija, jotka
kertaamme italiaa yhdessä oppilaiden
kanssa. Tunneilla on ollut tosi haus-
kaa ja tietysti on ollut mukava nähdä
myös entisiä oppilaita ja kollegoja.
Olen aloittanut myös ihan uuden kielen
opiskelun: Käyn Wahren-opistolla es-
panjantunneilla. Ja täytyy sanoa, että
kielten opiskelu on kivaa!
Ja melkein parasta - nyt on aikaa
lukea Hesari kunnolla kahvikupposen
äärellä aamuisin!
Eläkeläiset unelmoivat usein matkois-
ta. Suunnitelmia ja unelmia on. Ensi
kesänä odottaa taas mökki Saimaan
rannalla. Saa nähdä, näkyykö norppaa
taas tänä kesänä lahdessamme.

Hälsningar till er alla!

Forssan yhteislyseo

Lyseokatu 2

30100 Forssa

Ha det så bra och sköt om er!

t. Eila Takkinen-Karjala

Liitoksia

Seitsemän veljeksien lukemaan oppimisen tie oli mutkainen.

Mikael Agricola puhuu kovapäiselle kansalle.

Itsenäistyminen toi vapautta.

Talvi- ja jatkosota koettelivat.

1950-luvun voimistuva kansa.

Minun Suomestani kertoi monikymmenpäinen orkesteri ja kuoro.

kuvat: Eetu Äijälä

Suomi 100 -juhlan ohjelma

Tervetuloa!	Salla Haakana, Senni Jokinen, Rasmus Reier
Lippu saapuu	Jone Ojala, Anna Pajuniemi, Matti Auvinen
Mikael Agricola puhuu	Santeri Heinonen
Seitsemän veljeksien opinsauna Aleksis Kivi	Juho Huttunen, Johannes Keskinen, Kuisma Ryödi, Juho Lilja, Patrik Sarin, Konstantin Into, Ville Nieminen, Sami Norr, Tinja Toivola
Itsenäistyminen Tuomas Holopainen: Lohtu	Lumitähdet: Anni Mäki, Sarianna Virtanen, Ulrika Ahlbom, Oona Aaltonen, Sara Sundholm, Minna Salmela, Krista Mäntymaa
Sota	Juho Huttunen, Johannes Keskinen, Kuisma Ryödi, Juho Lilja, Patrik Sarin, Konstantin Into, Ville Nieminen, Sami Norr
Suru Armas Järnefelt: Kehtolaulu	Kuhalan oppilaat
1950-luvun muotinäytös	Tuuke Oja sekä Kuhalan oppilaita (Ohjaus: Tarja-Tuulikki Ala-Kleemola ja Ella Äijälä, musiikkikooste: Sanna Pietiäinen)
1960-luvun nuorisokulttuuria Sikermä musiikkia	Forssan yhteislyseon yhtye: Anni Ajanko, Amadeus Ampuja, Emma Ampuja, Pauliina Brusin, Emma Heikkilä, Cecilia Hiisilä, Elma Hintsanen, Silja Jaukkari, Valter Kallio, Julia Koskela, Wilma Koskenoja, Eerika Leino, Aino Leppä, Saara Lidauer, Alex Lund, Viivi Makkonen, Julia Malvikko, Vili Marttila, Elli Mattila, Hilma Mäkinen, Laura Norri, Katri Nuutinen, Anna-Elina Rajala, Annika Reunanen, Emmi Rikonen, Roope Saarinen, Stella Selin, Fanny Suominen, Pinja Tervomaa, Aleksanteri Vesala, Juuso Zetterman
Voimistuva kansa Darude: Sandstorm	Deniz Ates, Antti Heinonen, Antton Kantelus, Atte Kurkikangas, Tuomas Kuusisto, Konsta Laajalehto, Aleksi Moisander, Santeri Salo, Topias Tiesmaa (Koreografia ja ohjaus: Terhi Thil-Holmström, asut: Piia Syrjäaho)
Suomalainen Jorma Etto	”Karjujat”: Tero Julkunen, Harri Kiesi, Osmo Mansukoski, Laura Mäkelä, Jani Mäkiavalli, Kirsi Pilhjerta-Mäki, Marjo Ruskela, Johanna Suominen, Terhi Thil-Holmström, Nina Wessman, Tiina Yli-Jaukkari, Karolina Andersson, Nicolas Jokinen, Atte Kolis, Päivi Mathlin, Tiina Salmela, Tiina Teperi
1970-luvun kannanotto	Sonja Ahlqvist, Ella Heikkilä, Erika Heikkonen, Aleksandra Jaatsi, Katri Kohonen, Celia Kujamäki, Krista Kurka, Sami Norr, Atte Nummila, Tuuke Oja, Emmi Pekkonen, Emilia Rintamäki, Iina Tran sekä Kuhalan oppilaita (Ohjaus: Anna-Stiina Tuomisto ja Laura Mäkelä)
Kaj Chydenius: Kalliolle kukkulalle	Virpi Laaksonen ja Tero Julkunen sekä Forssan yhteislyseon yhtye
Huipputähtiä 1970-luvun lopulta: Armi ja Danny: Tahdon olla sulle hyvin hellä	
Discon taikaa Aikakone: Odota	Kuhalan oppilaat (Koreografia ja ohjaus: Liisa Vähämäki ja Emmi Nummelin)
Minun Suomi Lauri Tähkä	Forssan yhteislyseon yhtye ja Kuhalan oppilaita (Alakoulun laulajien harjoittaminen: Sanna Pietiäinen)
Lippu poistuu	Jone Ojala, Anna Pajuniemi, Matti Auvinen

Äänentoisto ja valot: Jari Säteri, Tähtisoundi
Äänituotanto: Kalle Kaunisto
Lyseon yhtyeen musiikin sovitukset ja harjoittaminen: Tuomo Sorri
Käsikirjoitus ja kokonaisuuden ohjaus: Tiina Yli-Jaukkari

Uskonto 100-vuotiaassa Suomessa

Mikko Salmela

Suomen täytettyä 100 vuotta ovat mieltäni vaivanneet kysymykset siitä, mitä on olla suomalainen ja mitä suomalaisuuteen kuuluu. Nyt kun oma henkilökohtainen kiirastuleni, eli uskonnon kirjoitukset, ovat lähestymässä kovaa vauhtia, on pohdintaan tullut uusi osa. Nimittäin se, mikä on uskonnon merkitys 100-vuotiaassa Suomessa?

Kysymyksestä vaikean tekee se, että siihen on niin monia vastauksia, joista yksikään ei pohjimmiltaan ole väärä. Oman värinsä pohdintaan tuokin jokaisen oma suhtautuminen uskontoon; joku voi olla hyvinkin uskonnollinen, toinen taas ihmetellä, miksi pitää opiskella teoista, jotka joku perimätiedon mukaan teki 2000 vuotta sitten, ja kolmas taas olla välinpitämätön kysymystä kohtaan. Lisäksi viimeaikaisten tapahtumien valossa uskonnot saattavat kaikki vaikuttaa vain riidan ja väkivallan aiheuttajilta. Onhan se totta, että niitä on aikojen saatossa käytetty sotien perusteena lukemattomia kertoja.

Toinen syy, miksi uskonnot helposti vaikuttavat kovin ahdasmielisiltä, on niiden ilmeinen ahdasmielisyys. Eihän Suomen evankelisluterilainen kirkkokaan suostu vihkimään saman sukupuolisia avioliittoon, joten eikö ole selvää, että kirkko on vain jäänne pimeältä keskiajalta? Mutta harva kuitenkaan ymmärtää sen, että kirkolliskokous, joka päättää tästäkin asiasta, tarvitsee hyvin suuren enemmistön voidakseen muuttaa sääntöjään, eli jos suhteellisen pieni joukko vastustaa ajatusta, ei se toteudu. Kuten tätä pohtimalla huomaa, on hyvin naiivia ajatella, että kirkot ja uskonto olisivat puhtaasti pahoja asioita.

Liian usein unohdetaan, että uskonnoissa on isoja hyviäkin puolia, jos unohdetaan politiikka sen ympäriltä. Esimerkiksi monien uskontojen peruskohtina ovat samat opetukset, jotka painottavat myötätuntoa, lähimmäisenrakkautta ja väkivallattomuutta. Lisäksi uskonnolla voi olla mielenterveyttä parantava vaikutus, kun sen avulla voi tuntea, että joku on tukemassa aina. Uskonnolla on myös aina ollut melko suuri vaikutus meidän yhteiskunnassamme: monet meidän juhlistamme ja vapais-tamme ovat jonkinlaisia kristillistaustaisia juhlia. Lisäksi monet sanonnat ovat tulleet kieleen uskonnon kautta.

Joten vaikka jokaisella on oma mielipide siihen, onko uskonnolla paikkaa 100-vuotiaassa Suomessa vai ei, on sillä ollut niin iso vaikutus, ettei sitä väkisin pidä poistaa. Lisäksi uskon vakaasti, että useimpien uskontojen perusarvot, myötätunto, väkivallattomuus ja huonompiosaisten auttaminen, ovat sellaisia arvoja, joiden taakse jokainen voi tulla. Näistä syistä olen sitä mieltä, että uskonnolla on edelleen Suomessa paikkansa.

SUOMI 100

Tämä teksti oli alunperin valtakunnallisessa toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeessa pidetty puheenvuoro, joka on sittemmin muutettu esseemäisempään muotoon.

Kannel soi koskiveneessä Euroopan partaalla ja Pohjantähden alla

Jani Mäkiwalli, historian ja yhteiskuntaopin opettaja

Suomella on historia kerrottavanaan. Tuon historian maisema on sinisten järvien, valkoisten hankien, punaisen ruskan ja vihreiden metsien taustoittama kokonaisuus, joka kuitenkin usein hehkuu harmaan kaikissa sävyissä. Sen äänessä kuuluvat virren veisuu, humpan poljento ja kiro-sanojen railakas säksätys. Ja kuitenkin aika usein kaiken yllä on pitkä äänettämyys, ikuisuudelta tuntuva kiusallinen hiljainen hetki. Sen tuoksuun sekoittuu savua, hikeä ja viinaa. Se maistuu pet-tuleivältä, maksalaatikolta ja tervamarinoidulta lohelta. Ja se tuntuu tuimana hermoja repivänä vihana, jäytävänä kylmän suruna, herkän herää-vänä toivona helskyen lopulta kaikkia tai ainakin monia yhdistävänä lämpönä.

Se on myös toteutuneiden toiveiden, haudattu-jen unelmien ja saavutettujen etujen pitkä lista. Luodin hylysien, rapisevan paperin, kansallisro-manttisten sävelien ja torvisoittokuntien rämisevä ohimarssi sekä keskeneräinen ja samalla valmis työmaa kaikille onnelliseen loppuun asti. Käsissä on siis monimuotoinen kokonaisuus pyrkimyksiä, joutumisia, kohtaloita ja sattumia. Kaikesta tästä tieteenala nimeltä historia usein käärii omas-ta mielestään loogisen paketin. Jälkiviisauden tarmolla omasta ajastaan katsoen kokonaisuus istutetaan ajan virran vietäväksi, ajopuun päälle tai koskiveneeseen (Ajopuuteoria, ks. Arvi Kor-honen: Barbarossasuunnitelma ja Suomi, 1961; Koskiveneteoria, ks. Anthony Upton: Väli rauha, 1965).

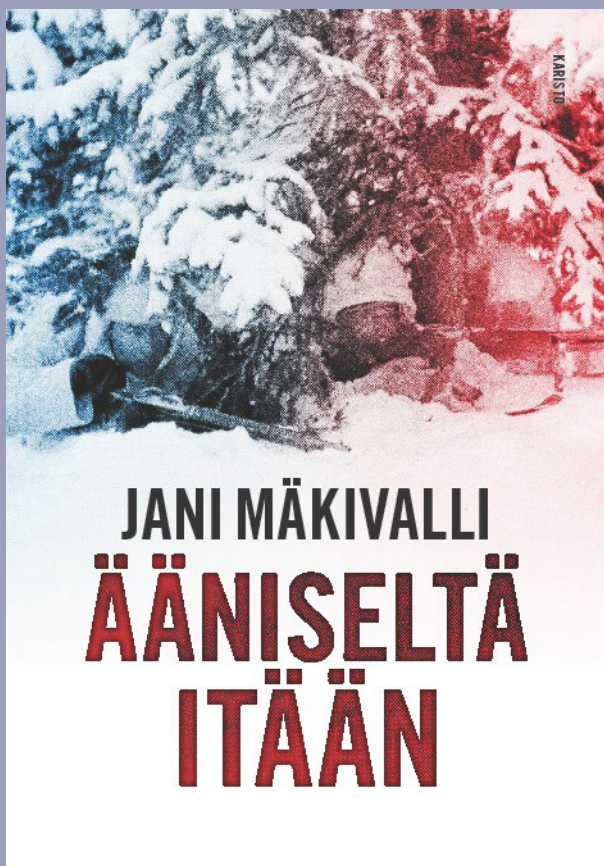
Kuitenkin ainoat varmat tulkinnot Suomen his-toriasta voi tiivistää kahteen yksinkertaiseen päätelmään. Yksi: Ajan kulku, siis jonkinlainen historian virta, on olemassa. Historia ei sellaise-naan toista koskaan itseään, eikä edes vitsejään, vaan jokainen tilanne ja tapahtuma ovat seura-usta vain oman aikansa taustoista ja asetelmista. Tämä pitäisi muistaa, vaikka historiassa tieteenä käykin usein niin, että kontekstit luovat merki-

tyksiä ja merkitykset taas uusia konteksteja. Ja kaski: Suomi-niminen maa on pieni ja syrjäinen kappale Eurooppaa. Sen on uiminen ajan virrassa vääjäämättä. Suuntaa se ei voi muuttaa, liikettä ja kurssia ehkä.

Nykyisyydestä käsin on myös päätettävä, mikä historiassa on tärkeää. Sellaista, jolla historian kirjat täytetään. Suomen tapauksessa tämä peli on selvä. Punainen lanka on itsenäisyys. Tämä on perusteltua. Itsenäinen valtio, jolla on oma pää-töksentekokoneisto, luo kehyksen ihmisten toi-minnalle, jota myös historiaksi voi kutsua.

Tähän selvyys sitten loppuukin. Tarina itsenäi-sestä Suomesta on vaikeasti selitettävissä. Suomi itsenäistyi vuonna 1917, koska eurooppalaisen suurvaltapolitiikan tähdet olivat juuri silloin sen kannalta otollisessa asemassa eli suomeksi sa-nottuna Venäjä oli heikko. Suomi ajautui vuon-na 1918 sisällissotaan, koska Venäjällä tapahtui vastaavaa. Ja Suomi säilytti itsensä määräämisoi-keutensa ja sai hyväksynnän länsivalloilta itsenäisyy-delleen vuonna 1919, koska Saksan keisarikunta hävisi ensimmäisen maailmansodan. Nämä ovat ulkoisia selittäviä tekijöitä, tapahtumien mah-dollistajia, joista pieni maa on aina riippuvainen. Tässä ympäristössä sitten toimivat suomalaiset ihmiset: ne, jotka olivat luoneet suomalaisuuden käsitteen, ne, jotka halusivat muuttaa eriarvoisek-si kokemaansa yhteiskuntaa, ja ne, jotka pyrkivät turvaamaan sekä omansa että Suomen itsenäisen aseman.

Historia on ihmistiede. Se tutkii ihmisten, histori-an tapauksessa menneisyyden ihmisten, käyttäy-tymistä, ja on siinä mielessä sukua psykologialle. Se törmää myös samanlaisiin haasteisiin. Miten vangita joskus eläneen ihmisen ajattelu ja pyrki-mykset? Historia ratkaisee asian äsken kuvaillulla tavalla – näkemällä suuren linjan tai suuren ker-tomuksen tästä ajasta käsin. Menneisyyden tapah-

Historianopettaja Jani Mäkivallin historiallisen romaanin Ääniseltä itään kansi. (Graafikko: Mika Kettunen, Karisto Oy)

tumat ikään kuin putoavat paikoilleen loogiseksi ketjuksi. Menneisyyden todellisuus on haastavampi. Ihmiset elävät hetkessä, nopeasti muuttuvien tilanteiden ja elämiensä seuraavien päivien tai korkeintaan seuraavien kuukausien ristipaineessa. He rakastavat, vihaavat, pelkäävät ja uskaltavat, taktikoivat ja murehtivat omaisistaan ja omaisuudestaan.

Ihminen, varsinkin niin sanottu tavallinen ihminen, on aikansa vanki. Hän enemmän johkaantuu johonkin kuin pyrkii mihinkään. Isäni isä, pientalonpoika, piileskeli vuonna 1918 helmikuusta huhtikuuhun Porin ja Rauman välisissä, tuolloin koskemattomissa, erä metsissä ja takamaiden laidoissa. Hän pakoili pahamaineista punakaartin Satakunnan rintaman lentävää osastoa, joka häntä useampaan kertaan etsi. Muutamaa viikkoa myö-

hemmin muutaman kymmenen kilometrin päässä seitsemänvuotias äitini isä seurasi kotipihassa, kun suojeluskuntalaiset hakivat hänen isänsä, muurarin ja Ahlaisen punakaartin platoonanpäällikön, ko-vaotteiseen kuulusteluun. Herrojen käsitykset sodan nimestä, Suomen historiasta ja Suomen politiikan toivotusta suunnasta tulivat näinä hetkinä lukituiksi, ja ne erosivat voimakkaasti toisistaan.

Äitini isä osallistui myöhemmin talvi- ja jatkosotaan meri- ja maavoimissa. Hän ampui ilmatorjuntatykillä Sortavalassa neuvostoliittolaista Iljusin Il 2 -rynnäkökonetta niin läheltä, että näki lentäjän kasvot. Ja niin läheltä, että hän osui. Tuloksena tästä seurasi vapaudenmitali ja vaikeneminen.

Ihminen istuu siis Suomi-nimisessä ruuhessa ajan viettävänä ja murjottavana. Miten hänen pitäisi tähän kaikkeen, menneeseen, nykyiseen ja tulevaan suhtautua? Parhaita ohjeiden antajia ovat varmasti ne, jotka ovat olleet meidän aikaamme pahemmissa paikoissa. Enemmistö heistä esittää asian jotenkin niin, että ihmisen pääsääntöinen ja hyväksikin havaittu tehtävä historiassa on odottaa ja katsoa. Pitää yrittää pysyä rauhallisena ja mennä eteenpäin. Itsenäisyyden juhluvuotena edesmennyt entinen tasavallan presidentti, sotaveteraani, Mauno Koivisto sanoi näin: ”Ellemme varmuudella tiedä, kuinka kaikki tulee käymään, oletta-kaamme, että kaikki käy hyvin.”

FYL:n historianopettajat luennoivat lukuvuoden aikana Suomen kohtalonvuosista: 2. jakson alussa Suomen itsenäistymisestä ja 4. jakson alussa sisällissodasta.

Lahja, jonka arvo ei katoa

Johannes Keskinen

Pieni kansakunta nimeltä Suomi oli 6.12.1917 hyvin iloinen saadessaan punaiseen kommunistilippuun käärityn paketin naapurin sedältä. Suomi odotti jotakin tavanomaisen tylsää ja kotikutoista lahjaa, ehkä isän itse tekemiä sirppiä ja vasaraa. Sisällä paketissa oli kuitenkin juuri se, mitä Suomen joka solu työläisistä riistäjiin ja punikeista herroihin oli toivonut: itsenäisyys. Samoin kuin pieni lehti syksyllä erkaantuu suuresta puusta oli vilpittömiä iloa ja kiitollisuutta tunteva Suomi rauhanomaisesti irtautunut emämaastaan Venäjästä itsensä Leninin hyväntahtoisuuden ansiosta.

Tai sitten ei. Jaakko Lyytisen artikkeli Myytti nimeltä Suomi (*Ylioppilaslehti* 10/1999 28.5.1999) pitää tarinaa Leninin lahjasta pelkkänä myyttinä, jonka perusteet ovat historiallisesta näkökulmasta kestävämmät. Artikkelin mukaan Leninin lahjalla tarkoitetaan tulkintaa, jonka mukaan ”Lenin esitti ratkaisevaa roolia Suomen itsenäisyyden tunnustamisessa”. Tämän ajatuksen Lyytinen sanoo olevan peräisin itseltänsä Urho Kekkoselta, Suomen pitkäaikaisimmalta presidentiltä. On ymmärrettävää, miksi Kekkonen on esittänyt kyseisen ajatuksen 1970-luvun Suomessa; suometumisen aika oli voimissaan ja itänaapurin reaktiota jokaiseen poliittiseen kannanottoon pelättiin enemmän kuin Neuvostoliiton johtajat pelkäsivät kapitalismia. Neuvostoliittoa nuoleskeleva lausunto oli siis omiaan luomaan YYA-sopimuksen mukaista henkeä naapurimaiden välille.

Vettä on kuitenkin virrannut Neva-joessa paljon sen aikakauden jälkeen, jolloin leivän päälle pantiin voita ja presidentit olivat kekkosia. Silti edelleenkin osa suomalaisista, myös eräät sukulaiseni ja tuttavani, uskovat hämmästyttävän sinisilmäisesti kyseiseen myyttiin, vaikka siihen liittyvä uskottavuusongelma on tiedostettu jo joitakin vuosikymmeniä sitten. On tietysti selvää, että edelleen myyttiä on ylläpitämässä aino joukko henkilöitä, jotka jo 1970-luvulla olivat osallisina sen luomisessa ja omaksumisessa. Halu Neuvostoliiton ja Venäjän kannalta imartelevan myytin purkamiseen lienee ollut väisä myös siksi, että on nykyistenkin vallanpitäjien etu pitää yllä hyvät suhteet Venäjään ja olla viemättä naapurilta sitä kunniaa, joka sille kerran on annettu. ”Historian

myyttejä käyetään aina vallan pönkittämiseen. Ei myytin tarkoitus ole kertoa totuutta asiasta”, toteaa myös akatemiaprofessori Heikki Ylikangas. Venäjä on kuin hiekkalaatikon häirikkö, joka kiilahtaa menettäessään jotain sille mieluista. Siksi Suomi ei voi sitä suututtaa.

Minulle kerrottiin jo hiekkalaatikkoikäisenä, ettei kaikkea kuulemaansa tule heti uskoa todeksi, mitä taitoa opin myöhemmin kutsumaan lähdekritiikiksi. Me suomalaiset olemme maailman parhaiten koulutettua kansaa, mutta silti emme osaa luopua vanhoista käsityksistä, joita olemme omaksuneet vanhemmiltamme ja isovanhemmiltamme.

Vanha tarina Leninin lahjasta luo meille turvaa; kun uskomme varhaisen neuvostojohtajan olleen kansallemme myötämielinen, voimme elää edelleen siinä uskossa, että Suomen ja Venäjän välit ovat erityisen hyvät ja lämpimät. Professori Seppo Hentilä sanookin artikkelissa historiantarkoituksen toimineen aina enimmäkseen valtiota tukeneena instituutina. Myytti Leninin lahjasta nostaa Suomen erikoisasemaan muihin maihin nähden ja on omiaan tukemaan ja vahvistamaan kansallista itsetuntoa. Tieto hyvistä suhteista Venäjään kasvattaa myös uskoa omaan isänmaahan Suomeen.

Suomen itsenäistyminen tuntuu etenkin nuorille jo melko kaukaiselta asialta, onhan siitä aikaa yli sata vuotta. Suhtautuminen tähän merkittävään tapahtumaan muuttuikin siksi jatkuvasti; siitä etääntyminen antaa tilaa yhä objektiivisemmalle tarkastelulle, minkä seurauksena ei kukaan enää sadan vuoden päästä uskone myyttiin Leninin lahjasta. Historiallisesti kestävä tulkinnan vahvistuminen jatkuu myös siitä syystä, että suometumisen ajan traumaista ja arvista päästään hiljalleen eroon. Koko myytti tuskin tulee silti koskaan kuolemaan, sillä emme halua laskea itseämme pois sen kaapin päältä, jonne myös itsemme kerran tämän myytin avulla nostimme. Kaikki meistä eivät myöskään halua unohtaa sitä herttaista naapurin setää, joka aikanaan antoi meille niin mukavan pikku lahjan. Vai antoiko?

Mitkä ovatkaan vapauden värit?

Piia Syrjäaho, kuva: Jussi Virkkumaa / TEHDAS Teatteri

Taide on keino käsitellä tapahtunutta; se on keino oppia ja parhaimmillaan jopa ymmärtää, mitä tapahtui.

Ilmaisutaidon opettaja Laura Mäkelällä oli tuntosarvet paikallaan, kun hän huomasi turkulaisen TEHDAS Teatterin syksyn ohjelmistossa esityksen nimeltä ”Värit ovat vapauden - punavalkoinen Turku” ja päätti järjestää teatteriretken.

Esitys antoi katsojille pähkinäkuoreen pakatun tiivistyksen sisällissodan alkuvaiheista ja tarjosi näkökulman niin punaiselta kuin valkoiseltakin puolelta.

Esitys oli äärimmäisen vaikuttava ja ilmaisullisilta keinoiltaan iholle tuleva, myös aivan konkreettisesti. Yleisö istui lähes lavasteissa ja koki tunnelman kuin itse mukana tapahtumissa ollen.

Jo pelkästään teatterin tilat Turun Manillassa olivat hämmäntävän upeat, mutta lumisateessa esityksen jälkeen bussille astellessamme mietimme ennen kaikkea juuri nähtyä esitystä.

Anni Mikkelsenin käsikirjoittama ja ohjaama tarina sai meidät itkemään, hymyilemään, ihmettelemään ja ymmärtämään.

Intensiivinen ja mukaansatempaava. Herätti mielenkiinnon Turun historiaa kohtaan.

* Surumielisen hauska, vaikuttava. * Vaikuttava, ei liian rankka, sai pohtimaan. *

Todella mukaansatempaava, sai sisäisen teatteri-ihmisen heräämään. * Mielenkiintoinen, joissain kohdin vähän sekava. * Toteutus oli hyvä, mutta tarina oli surullinen ja vähän ahdistava. * Intensiivinen ja kekseliäästi toteutettu, paikoin ahdistava. * Oma-laatuinen. * Koskettava, ajatuksellinen. * Hieno ja mukaansatempaava esitys! *

Ajatuksia herättävä. * Vaikuttava, koskettava, kauniisti toteutettu. * Hienosti toteutettu, näkemystä avartava. * Vaikuttava, hauska ja hienosti tehty. * Punaisesta taustasta tulevanakin pystyi samaistumaan valkoisen naisen tunteisiin.

Esitys oli psykologisesti uskottava.

Näin kommentoivat teatteriretkellä 14.12. mukana olleet yhteislyseon opiskelijat.

Näytelmän päähenkilöpari
Cecilia Kivi (Sofia Molin)
ja Aina Jonsson (Mari Naumala).

Signs of the Times

Marjo Ruskela, kuvataide,
hankekoordinaattori SOTT

Forssan yhteislyseon koordinoimana on syksystä 2017 alkaen toiminut neljän Euroopan maan yhteinen koulujenvälinen Erasmus-hanke. Hankkeeseen osallistuvat yhteislyseon lisäksi Liceul de Arte Vizuale ”Romulus Ladea” Romaniasta, Bernstorff Gymnasium Saksasta ja ”Konstantin Preslavski” Bulgariasta. Yhteistyö kestää kolme vuotta.

Hanke tarjoaa siihen valituille opiskelijoille mahdollisuuden osallistua kansainväliseen yhteistyöhön, jossa työtapoja ovat kirjoittaminen ja puhuminen englannin kielellä, videoiden tekeminen, valokuvaaminen sekä sarjakuvan ja animaatioiden teko. Hankkeeseen on mahdollista hakea ja päästä, jos on kiinnostunut edellä mainituista tavoista tehdä työtä ja englannin kielen taito on hyvä.

Syksyllä 2017 hankkeeseen haki 12 opiskelijaa, joista 6 valittiin osallistumaan. He aloittivat työskentelyn heti syksyllä. Aluksi he pureutuivat projektin teemaan Signs of the Times ja pohtivat yhdessä, mitä ajanmerkit ovat meidän ajassamme. Tämän pohjalta he kirjoittivat tekstejä, jotka julkaistaan myöhemmin yhteisessä verkkolehdessä.

Projektin ensimmäinen yhteinen LTT-tapaaminen (Learning, Training, Teaching activity) oli tammikuussa Saksassa. Kaikkien maiden opiskelijat tapasivat toisensa ja tekivät töitä yhdessä viikon. Tapaamisen teemana oli työstää video jostain ajanmerkistä. Opiskelijat oli jaettu ryhmiin niin, että kustakin maasta oli vain yksi edustaja, paitsi isäntämaa Saksasta.

Seitsemässä ryhmässä käytiin käsiksi aiheeseen elokuvailmaisun, draaman ja tarinankerronnan keinoin. Jokainen ryhmä koosti lyhyen tarinan, joka kuvattiin. Pienryhmissä oli viisi opiskelijajäsentä. Kaikilla oli tarkat roolinsa filmin teossa, niitä olivat ohjaaja, kuvaaja ja näyttelijät. Kansainvälinen opettajaryhmä osallistui myös samalla tavalla filmien tekoon: Suomesta Laura ja Marjo, Romaniasta Diana ja Hermina sekä Bulgariasta Zhivka ja Daniela.

Työt filmien parissa jatkuivat joka päivä aamusta iltaan saakka, ja rankat päivät palkittiin perjantaina, kun viiden päivän työt olivat valmiit ja ne esitettiin koko ryhmälle. Paikalla oli paikallislehden toimittaja ja Saksan koulun rehtori.

Yhteistyöhankkeessa mukana olevien koulujen väkeä yhteisessä tapaamisessa Saksassa.

Santerin ryhmä oman lyhytelokuvaprojektinsa kimpussa.

Kotiinpaluun jälkeen sama kuuden hengen opiskelijaryhmä työstää vielä saaduilla opeilla yhden filmin kevään kuluessa. Koko vuoden opiskeluruppeama kootaan omaan portfolioon, ja sen jälkeen opiskelijat saavat kurssimerkinnän mukanaolostaan. Kevään 2018 ohjelmaan kuuluu vielä enkelijoiden valinta seuraavalle vuodelle. Samaan aikaan valmistaudumme seuraavaan LTT-tapahtumaan, joka on Romaniassa seuraavana syksynä.

Mitä tällainen yhteistyö antaa opiskelijalle ja opettajalle? Yhteistä antia ovat varmasti uudet kontaktit, pärjääminen vieraalla kielellä vieraassa kulttuurissa, mutta ennen kaikkea kansainvälinen yhteistyö aivan uudella tasolla. Filmien tekeminen oli uuden oppimista, se tehtiin vieraalla kielellä ja aikaansaatii jotain yhteistä; lyhytelokuvan tekoon jokainen antoi panoksensa. Yhteistekijöiden summa oli siis suurempi kuin jokaisen yksin.

Jäämmekin suurella innostuksella odottamaan tulevia tapaamisia Romaniassa ja Bulgariassa vuonna 2018–19 ja koko hankkeen päätöstapaamista Forssassa syksyllä 2019. Tuo tapaaminen paketoiki kaiken opitun yhteen ja kirkastaa osallistujille hankkeen tulokset. Samoin myös muilla lyseon opiskelijoilla on mahdollisuus päästä ainakin osaan hankkeen tapahtumista osalliseksi.

Osoitteet videoihin:

Mistä tässä on kyse? Tanzilan ryhmä: <https://www.youtube.com/watch?v=PC0CiIVCwQo>

Pommi? Jeren ryhmä: https://www.youtube.com/watch?v=abKpUJR0l_c

Yhtenäisyys, haluan sen nyt. Viivin ryhmä: <https://www.youtube.com/watch?v=6AV-swBCFk&t=23s>

Kerjäläisyys, Santerin ryhmä: <https://www.youtube.com/watch?v=lztmiN3Xg0k>

Apokalypsia nyt, Helmin ryhmä: <https://www.youtube.com/watch?v=LTf0QptuiYI>

Ystävyys, Josefiinan ryhmä: https://www.youtube.com/watch?v=Nsa9t_Fy_Ns

Vesi on elämä, opettajien työ: https://www.youtube.com/watch?v=h_UYAC1kBPk

Sitkeä työ kantaa hedelmää

Joona Rämö

Tanssien harjoittelu on pitkä urakka: siihen käytetään yksi lukiokurssi. Liikunnanopettaja **Terhi Thil-Holmström** on ohjannut lyseon tanssiharjoitukset jo monta vuotta, ja hän kehuu lukiolaisia paneutumisesta ja sinnikkyudesta.

”Aikataulu on tiukka, ja suuren opetusryhmän takia yksilöllinen ohjaaminen on aika mahdollista”, Terhi tiivistää. ”Kaikki kyllä onnistuu, kun parit harjoittelevat niin antaumuksella.”

Opettajan toiveissa olisi koroke tai näyttämö, jonka avulla voisi paremmin näyttää vaadittavat kuviot ja johon kaikilla opiskelijoilla olisi näköyhteys.

”On hienoa, että motivoitunut joukko paikkaa harjoituspaikan puutteita”, Terhi hehkuttaa.

Katsojien mielestä askelkuviot kunnossa

Katri Kohonen

Kaksi Tammelasta kotoisin olevaa vanhojen tanssien katsojaa piti valittuja tansseja onnistuneina. ”Askelkuviot tuntuivat olevan sopivan yksinkertaisia ja helppoja oppia. Oppilaat osasivat hienosti”, kommentoivat 44-vuotias nais- ja 48-vuotias mieskatsoja.

Yllätystanssi oli molempien mielestä hieno erityisesti tarinamaisuutensa takia.

Pukeutumisessa katsojien huomion kiinnitti pastellivärien vankka suosio. Hyvänä piirteenä pidettiin sitä, että olkaimettomien mekkojen määrä oli vähentynyt – niitä kun täytyy jatkuvasti nykiä ylemmäs. ”Liian korkeat korot myös on syytä jättää kotiin”, katsojat neuvoivat tulevia tanssijoita.

Mitä mieltä katsojat sitten ovat tanssimisen aiheuttamasta rahanmenosta? ”No, jokainen pystyy vaikuttamaan siihen. Asuja voi esimerkiksi lainata tuttavilta tai vuokrata.”

Yllätystanssi ylsi trendaavijoukkoon Youtubessa

Wilma Koskenoja

Video Forssan yhteislyseon yllätystansseista sai paljon huomiota Youtubessa. Se sijoittui Suomessa trendaavien videoiden joukkoon 15. sijalle viikon aikana ja keräsi yli 33 tuhatta näytökertaa.

”Olen nähnyt videon. On hienoa, että lukio sai sillä näkyvyyttä”, kertoo **Iina Tran**, joka koosti yllätystanssien taustamusiikin.

Tanssin suunnitteluun osallistui kaiken kaikkiaan 23 nuorta, jotka kokoontuivat viikoittain yhteen päättämään mukaan tulevista kappaleista ja liikkeistä. Iina Tran kommentoi prosessia: ”Isolla porukalla yhteisen

Tanssit 2018

Tanssien videoiden

mielipiteen muodostaminen oli alkuun vaikeaa, mutta meillä oli hyvä ryhmähenki. Kokouksia ja harjoitteluaikaa olisi voinut olla enemmän. Kaikki kuitenkin oppivat liikkeitä kiireessäkin katsomalla meidän tanssijoiden oman Facebook-ryhmän videoita.”

Lopputulokset saivat Feeniksissä hyvän vastaanoton. Mukana tanssinut Iina Tran kertoo: ”Lempikohtani oli loppu, jossa keräännyttiin yhteen keskelle pitämään hauskaa eikä tarvinnut enää muistaa liikkeitä. Sai vain pomppia, laulaa ja pitää hauskaa muiden kanssa.”

Poikatanssijat: ”Kannatti osallistua”

Eetu Nieminen

Tansseihin osallistuneet lyseon pojat olivat tyytyväisiä tansseihin. **Markus Rämö** kertoo: ”Tanssit olivat hauska kokemus, joten rohkaisten kaikkia tulevia vanhoja osallistumaan tansseihin.” Hän lisää: ”Parasta olivat kuitenkin jatkot.”

Toni Leino nautti eniten itse tansseista: ”Mahtava yleisö tuntui hyvältä.” **Matias Rokka** taas nostaa esille suomalaiselle miehelle tyypillisen kommentin: ”Ei valittamista.”

Antti Marjamäki puki monen muun haastatellun moitteen sanoiksi: ”Vaikka kokonaisuus olikin hieno, olisi erityisesti yllätystanssia voitu harjoitella enemmän.”

Kaikkien mielipide on kuitenkin selvä. Tansseja ei kannata jännittää, koska pienet tyylivirheet eivät erotu ihmisjoukosta ja kokonaisuutena tanssit ovat juhlallisine vaatetuksineen ainutlaatuinen ja perinteikäs kokemus.

Ennakkomyynnin suosio yllätti

Patrick Kesälahti

Vanhojen tanssien lippujen suuri suosio yllätti järjestäjät tänä vuonna. Jotkut varasivat etukäteen jopa 20 lippua. Ongelmilta onneksi vältyttiin. Onnistumisen takasi vuosien kokemus ja sen perusteella tehty ”pikkutarkka tietopaketti”.

Opettaja, joka eniten kantaa vastuuta tanssien onnistumisesta, on opiskelijakunnan toinen ohjaaja **Osmo Mansukoski**. ”Minun osuuteni oli tänä vuonna tavallista vähäisempi”, Mansukoski kertoo. ”Tänä vuonna oppilaat halusivat itse kantaa enemmän vastuuta, mikä on hyvä asia.”

Yllättäviin tilanteisiin on kuitenkin syytä varautua. ”Joku tanssijoista saattaa sairastua tai unohtaa tehtävänsä”, muistuttaa Mansukoski. ”Myös tarjoilun ennakkointi on aina kysymysmerkki.”

Katsaus elokuvanteon saloihin

Krista Kurka

Forssan yhteislyseossa järjestettiin syksyllä lyhytelokuvakurssi Jesse Ollulan johdolla. Kurssille osallistui yhteensä 12 oppilasta, joista kaikki olivat tyttöjä.

Lyhytelokuvakurssilla käytiin läpi asioita ja käsitteitä, jotka liittyvät elokuvien tekemiseen. Tutustuimme muun muassa kuvaamisessa käytettyihin eri kuvakulmiin ja valotukseen, videoiden editointiin sekä elokuvien käsikirjoittamiseen.

Meillä oli rento ilmapiiri ja kurssi oli hauska. Kurssi ei suinkaan ollut pelkkää teoriaa tai tunnilla hiljaa istumista ja kuuntelemista, vaan me pääsimme myös itse tosi hyvin kokeilemaan läpikäytyjä asioita käytännössä ja keskustelemaan niistä keskenämme pienissä ryhmissä. Kokoonnuimme melkein koko yhden jakson ajan kolme kertaa viikossa.

Kurssi loi mukavalla tavalla pienen katsauksen elokuvanteon maailmaan. Vaikka jotkut kurssin asiat olivat jo ennestään tuttuja, oppi myös uusia asioita. Siellä oppi näkemään, miten paljon työtä elokuvien tekeminen todellisuudessa vaatii, pääsi siis näkemään niin sanotusti kulissin taakse.

Oma lyhytelokuva

Kurssin puolivälissä harjoittelimme ryhmissä kuvaamista eri kuvakulmista ja siinä ohessa myös

ohjaamista, näyttelemistä ja editointia tehden muutamien minuutin pituisia filmipätkiä.

Saimme neljässä ryhmässä keksiä lyhytelokuvalle omia ideoita, joista sitten valittiin yksi, mitä lähdettiin yhdessä kehittämään eteenpäin. Jokaisella oli oma roolinsa. Neljä henkilöä oli näyttelijöitä ja kaksi henkilöä oli ohjaus- ja kuvaustiimissä. Myös editointitiimissä, musiikkitiimissä ja käsikirjoitustiimissä oli kussakin kaksi henkilöä.

Kurssin loppuosa olikin hieman itsenäistä työskentelyä. Käsikirjoitustiimi kirjoitti aluksi valmiiksi käsikirjoituksen, josta näyttelijät opettelivat vuorosanansa ja ohjaajat miettivät, mistä kuvakulmista kukin kohtaus kuvataan. Näyttelijät sekä ohjaus- ja kuvaustiimi kokoontuivat koulun ulkopuolella kouluttaja Ollulan kanssa ja hoitivat kuvaukset purkkiin. Lopuksi musiikkitiimi teki elokuvaan musiikin ja editointitiimi niputti kaiken kokonaiseksi lyhytelokuvaksi.

Hauskaa vaihtelua

Tämä kurssi oli soveltava ja koulun ulkopuolista toimintaa, vaikka opetus tapahtuikin lyseon tiloissa. Kurssi oli mukavaa vaihtelua normaaleihin kouluaineisiin, sillä sen lopussa kuvasimme itse lyhytelokuvan. Kurssilla opituista asioista ja taidoista voi olla apua ja hyötyä myös tulevaisuudessa.

Kurssi toteutettiin yhteistyössä Kulttuurin Kuviot -hankkeen kanssa.

Osallistujat: Erika Heikkonen, Elma Hintsanen, Nea Kaija, Mairit Kangur, Emilia Korpela, Krista Kurka, Helmi Niemi, Maija Pöysti, Jessica Sjöblom, Patricia Tikka, Iina Tran ja Jennifer Vanhatalo

Saksan suurlähettilään vierailu Forssan yhteislyseolla 11. lokakuuta 2017

Johannes Keskinen ja Petra Seppälä, kuva: Ennea Melander

Saksan liittotasavallan suurlähettiläs Detlef Lingemann vieraili Forssan yhteislyseolla 11.10.2017 tilaisuudessa, jossa koulumme nimettiin virallisesti Deutsches Sprachdiplom -yhteistyökouluksi, mikä antaa lukiollemme oikeuden järjestää saksan kielien kielidiplomia (das deutsche Sprachdiplom eli DSD). Merkittävän tunnustuksen kunniaksi tilaisuudessa luovutettiin PASCH-partnerikoululaatta. Vierailua varten opettajat ja oppilaat järjestivät juhlan tapahtuman.

DSD on virallinen kielitutkinto, josta vastaavat Saksan opetusviranomaiset. Kyseinen tutkinto on mahdollista suorittaa kahdella eri tasolla, DSD I ja DSD II. Ensiksi mainittu on osoitus kielitaidosta, joka riittää esimerkiksi työskentelyyn saksankielisillä alueilla ja vastaa taitotasoa B1. DSD II taas vastaa taitotasoa B2/C1 ja muun muassa mahdollistaa saksankielisiin korkeakouluihin hakemisen ilman erillistä kielikoetta.

DSD-tutkinnon suorittaminen on mahdollista vain parissakymmenessä suomalaisessa koulussa. Maailmanlaajuisesti DSD-kokeita järjestetään yli 60 maassa. Koe koostuu neljästä osasta, joiden avulla testataan suullista kielitaitoa, kuullun ja luetun ymmärtämistä sekä kirjoitustaitoa. Näistä osioista kaikki paitsi suullinen kielitaito arvioidaan Saksassa. Suullisen osion arvioinnista vastaa järjestävä koulu yhdessä saksalaisen vastuuhenkilön kanssa.

Detlef Lingemann on viettänyt kolme edellistä vuotta suurlähettiläänä Bulgarian pääkaupungissa Sofiassa. Suomeen hän saapui vain noin kuukautta

ennen vierailuaan Forssan yhteislyseolle, joten lukiollemme oli kunnia olla ensimmäinen suomalaiskoulu, johon hän pääsi tutustumaan. Siksi esitimme tilaisuudessa sekä Forssan yhteislyseota että Suomen koulujärjestelmää.

Esitimme myös kaksi Eino Leinon runoa niin suomeksi kuin saksaksi. Sen lisäksi rehtori Simo Veistola piti puheen - saksaksi tietysti - ja koulumme oppilaat viihdyttivät musiikkiesityksillään. Myös suurlähettiläs esittäytyi kannustaen samalla lyseomme oppilaita kansainvälisyyteen ja vahvaan kielitaitoon.

Tilaisuuden päättyttyä nautimme vielä kakkukahvit suurlähettilään sekä muutaman muun Saksan liittotasavallan edustajan seurassa.

Lyseolla järjestettiin DSD II -kielitutkinto syksyllä 2017 ja DSD I -kielitutkinto keväällä 2018.

Kysymys ja vastaus -palsta

Anonyymi opiskelija kysyy:

Millä perustein $1+1=2$? Saisinko todistusta?

Mansu vastaa:

$1+1$ ei aina välttämättä ole 2. Vastaus riippuu siitä, mitä mitataan. Esim. liima+kovetin=liima tai 1 osaa vettä + 1 osa sokeria on sokerivettä.

2-järjestelmässä $1+1=0$ (kertoivat matematiikanopettajanne). Aritmetiikassa käytettäessä kymmensormijärjestelmää (joka pohjautuu sivumennen sanoen meidän sormiemme lukumäärään) $1+1=2$. Niin olemme sopineet.

Onko matematiikka sitten ihmisen keksimä vai löytämä?

Esim. alkuaineet ovat olemassa täysin samassa järjestyksessä riippumatta ihmiskunnan olemassaolosta.

Vastaus toiseen kysymykseen:

Saat kyllä todistuksen, jos jaksat opiskella ahkerasti.

Lyseon joulukalenterin tonttuina oli koulun henkilökunta lapsuudenkuvissaan.

Jatko-opintoinfot lukuvuonna 2017 - 2018

- 23.8. Suomen kieli ja kirjallisuustiede, Turun yliopisto, Justiina Lehtisaari
- 30.8. Liikuntatieteet, Jyväskylän yliopisto, Venla Veistola
- 30.8. Taide ja opinnot Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa, Viljami Haavisto
- 10.10. Turun ammattikorkeakoulu tradenomi, liiketalous, innovatiivinen liiketoiminta ja yrittäjyys (BisnesAkademia), Kasper Mäkelä
- 11.10. Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Taika Sipponen ja Juha Harjula
- 12.10. Musiikin opiskelu Sibelius-akatemiassa, Tuomo Sorri
- 24.10. Itä-Suomen yliopisto, historian ja maantieteen laitos, Minna Simola
- 7.11. Kokemuksia varusmiespalvelusta, Lotta Saarenmaa
- 13.11. Aalto-yliopisto kone- ja rakennustekniikka, Riikka Seppälä ja Lassi Mastomäki
- 14.11. Matematiikka ja tilastotiede, Turun yliopisto, Salla Puhtimäki
- 16.11. Tampereen teknillinen yliopisto, Elina Salo
- 17.11. Aineenopettajakoulutus (hi, ue, fi, yh) Turun yliopistossa, Lotta Saarenmaa

Tutorvuoden tapahtumat

Tero Julkunen, tutoropettaja

Latinan kielen sana ‘tutor’ tarkoittaa ‘holhoojaa’ tai ‘suojelijaa’, ja tällaisia suojelijoita on ollut meidänkin koulussamme kuluneena lukuvuotena. Jotta lukioon uutena tulleiden opiskelijoiden olisi mahdollisimman helppo solahtaa lukiomaailmaan, heitä on koulun aikuisten lisäksi ollut ohjaamassa parikymmentä tutoropiskelijaa, jotka ovat vuoden mittaan antaneet vertaisneuvontaa niin kokonaisille ryhmille kuin yksittäisille opiskelijoillekin. Kutakin ykkösluokan ryhmää kohti on ollut kolme - neljä tutoria.

Tutoreiden taival alkoi viime keväänä toukokuun viimeisinä päivinä, kun he kokoontuivat tutustumaan toisiinsa ja tutorin työhön. Tehtävien suunnittelua jatkettiin kesäloman jälkeen koulun alkua edeltäneenä perjantaina. Elokuun 15. päivä päästiin tositoimiin, ja tutorit tapasivat omat vastuuryhmänsä. He kävivät muutamassa syksyn ryhmänohjaustuokiassa kertomassa lukio-opinnoista ja saivat samalla kokemusta ison ryhmän kanssa toimimisesta.

Tiukimmille tutorit joutuivat varmasti ysiluokkalaisten tutustumispäivänä, jolloin he ryhmä toisensa perään kierrättivät mahdollisia tulevia lukiolaisia ympäri koulua ja esittelivät kaikkea lukioon liittyvää aikataulutilanteisiin nopeasti reagoiden.

Muulle koululle tutorit olivat näkyvillä myös ykkösten päivänä ja nenäpäivänä. Ykkösten päivänä heillä oli oma tehtäväpakettinsa ryhmäläisilleen ja salissa he esittelivät ansiokkaasti ryhmien saavutuksia. Nenäpäivänä tutorit pitivät päivän aiheeseen sopivan aamunavauksen ja myivät ruokavälitunnilla mokkapaloja Nenäpäiväkohteiden hyväksi.

Myös opiskelijoiden vanhemmat ovat tavanneet tutoreita. Tutorit saivat valita, tulivatko kertomaan omista lukiokokemuksistaan ykkösten vanhempainiltaan vai ysiluokkalaisten vanhempainiltaan.

Tutorraporteissaan monet kiittivät ryhmänsä yhteishenkeä ja kertoivat oppineensa esiintymään vieraiden ihmisten edessä ja tulemaan toimeen erilaisten ihmisten kanssa.

20.11. Enemmän irti intistä. Esittelyssä Suomen kansainväliset valmiusjoukot ja maavoimien valmiusyksiköt, Joona Saarinen

11.12. Lääketiede, Turun yliopisto, Henna Mäkinen

12.12. Oikeustiede, Itä-Suomen yliopisto, Saara Penttilä

13.12. Oikeustiede, Lapin yliopisto, Milla Kuunila

15.12. Liikuntabiologia, Jyväskylän yliopisto, Lilian Snäll

18.12. Lingvistiikka, Helsingin yliopisto, Etta Melander

18.12. Psykologia, Jyväskylän yliopisto, Kerttu Peltola ja Annariina Sällinen

21.12. Kauppatieteiden opiskelu Skotlannissa, Bachelor Of Art (Hons) Management, Robert Gordon University, Aberdeen, Rosa Kallio

2.1. BSc Biomedical Science (biolääketieteen kandidaatti), University of the West of England (UWE Bristol), ulkomailla opiskelu, Lauri Tuomisto

4.1. Hammaslääketiede, Itä-Suomen yliopisto, Henriikka Kangasniemi

13.3. Historia-aineet Turun ja Tampereen yliopistoissa sekä yliopisto-opinnot yleensä

Persoonallinen biologi

Eetu Nieminen ja Joonas Rämö

Huumorintajuinen mutta vaativa. Näin kuvailee Forssan yhteislyseon biologian ja maantieteen opettaja Juha Vilkki itseään. Pian hän kuitenkin lisää: “Se, että en pidä itseni kuvailemisesta, kertoo myös ehkä jotain.”

Juha Vilkin kiinnostuksen biologiaa kohtaan herätti hänen isoisänsä: “Pidän häntä myös esikuvanani.” Nuoresta iästä lähtien Vilkki on nauttinut luonnossa liikkumisesta. Pyöräily, lenkkeily, purjehtiminen ja kansallis- ja luonnonpuistoissa vierailu ovat luonnon kokemista parhaimmillaan.

Saaristomeri ja Kevon luonnonpuisto Utsjoella ovat Vilkin mielestä parasta mitä Suomen luonnolla on tarjota. Tunturi-Lappi ja uloin Saaristomeri ovat paikkoja, joissa kaikkien pitäisi vierailla. “Ei uskoisi, että ollaan Suomessa”, Vilkki huokaisee, ”siellä sopii kulkea hiljaa luonnon rauhassa.” Lempieläimekseen Vilkki nimeää haarapääskyn. “Siellä, missä asuu haarapääskyjä, asuu onnellisia ihmisiä.”

Voimaa mereltä

Kun kesäloma koittaa, suuntaa biologian opettajamme kohti Turun saaristoa purjehtimisen pariin. “Kun lähdän satamasta, kaikki jää taakse.” Purjehdusreissuillansa Vilkki viipyy noin kahden viikon ajan, ja hänen perheensä on matkoilla mukana.

Vilkki kertoo purjehtimisen sopivan elämänfilosofiaansa erittäin hyvin: ”Purjevene liikkuu hitaasti ja rauhallisesti, koko ajan luonnon ehdoilla.” Myös luonnonsuojelun kannalta juuri purjevene on oiva alus, sillä se liikkuu tuulen avulla ja säästää luonnonvaroja, joten mikäpä olisikaan sopivampi harrastus Vilkkille.

Vilkki on purjehtinut jo 70-luvulta lähtien.

Sanoista tekoihin

Vilkin elämänfilosofiaan kuuluu tietysti luonnon huomioon ottaminen. Luonnossa liikkuaan hän miettii, miten eläimillä menee ja miten me ihmiset vaikutamme niiden elämään. Pyöräilemällä kouluun Vilkki ottaa huomioon ilmastonmuutoksen, jota hän pitää vakavana asiana. Todellinen syy pyöräilyyn on kuitenkin hyötyliikunta.

Vilkistä löytyy kuitenkin myös radikaalimpi puoli. Hänestä elintaso on Suomessa liian korkealla ja palkkoja tulisi madaltaa niiden osalta, joilla se on mahdollista. Hän sanoo myös pitävänsä filosofi ja kalastaja Pentti Linkolaa tietynlaisena esikuvanaan.

”Vaikka Linkola onkin vähän hullu, vain hänen äärimmäisiä kommenttejaan nostetaan julkisuuteen. Samalla vaietaan Linkolan luontoa ja ihmisiäkin puolustavasta neroudesta. Kunnioitan hänessä sitä, että hän tekee kuin sanoo.”

Vilkin mielestä ilmastonmuutos saadaan pysäytettyä vain pakkokeinoilla. ”Muuten kulutusjuhla jatkuu eikä mikään muutu”, hän lisää.

Suosikkivuodenaikaa ei Vilkin tarvitse kauan miettiä. Kevät on Vilkin mielestä kokonaisvaltainen kokemus: kelit lämpenevät, luonto herää, valo lisääntyy ja ihmiset hymyilevät. Jopa me suomalaiset.

Kysymys ja vastaus -palsta, osa II

Anonyymi opiskelija kysyy:

Miten minustakin voisi tulla rehtori?

Simo vastaa:

Minusta ei pitänyt tulla rehtori, minusta piti tulla lintututkija. Mutta kun opiskeluaikanani tein opettajan sijaisuuksia, havaitsin, että viihdynkin opettajana oikein hyvin. Niinpä opiskelin biologian opintojen ohessa myös maantiedettä ja kasvatustieteitä. Väitöskirjatyökin jäi vähäksi aikaa, kun pääsin suoraan valmistuttuani Jokioisille yläkoulun biologian opettajaksi.

Olen aina pitänyt siitä, että päivät ovat täynnä ohjelmaa. Niinpä huomasinkin, että viimeistelin väitöskirjaa opetustyön ohessa, mutta illat opetin vielä harrastuksena aikuislukiossa biologiaa ja maantiedettä. Kaksi pientä lastakin hoidin siinä sivussa, ainakin vähäsen hoidin. Lisäksi opiskelin mm. aikuisten opettamisen didaktiikkaa ja kouluhallintoa, eli sain muodollisen rehtorin pätevyyden. Tein myös Jokioisten kunnan sivistystoimenjohtajan töitä puoli vuotta. Huomasin tällöin pitäväni jonkin verran hallinnollisistakin töistä.

Seuraavaksi tulin lukioon, ja rehtoriksi minut valittiin vuonna 2001. Rehtorin virka on siitä kummallinen, että 36-vuotiaastakin pidetään hakijana vähän liian nuorena. Kuitenkin minut valittiin, syytä en tiedä, miksi juuri minut, mutta epäilen, että olin ahkeran ihmisen maineessa; pyrin aina puuhastelemaan jotain uutta.

Eli miten voi tulla rehtoriksi?

Edellytyksenä on opettajan pätevyys ja kouluhallinnon tutkinnon suorittaminen. Rehtorina ei ole mielekästä olla, jos ei pidä muista ihmisistä ja heidän kohtaamisestaan. Stressinsieto pitää olla kohtuullinen, uuden oppimisen halun pitää säilyä tässä muuttuneessa maailmassa.

Intohimona matematiikka

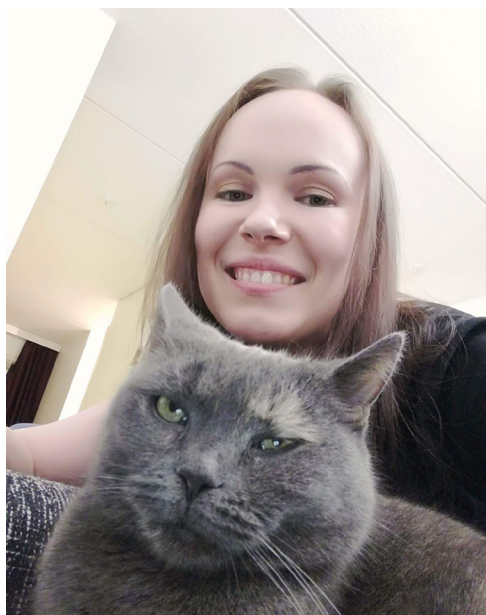
Katri Kohonen ja Wilma Koskenoja

Outi Erkkilä-Sippo aloitti lyseossa matematiikan sijaisopettajana viime elokuussa. Nuorena opettajana Outi käyttää suuren osan päivästänsä matematiikan parissa. Työpäivän kahdeksan tuntia ei tunnu riittävän, sillä hän laskee laskuja vapaa-ajallakin.

“Usein kun valmistelen tuntia, niin lasken oppikirjan tehtäviä itse ennen kuin määrään niitä opiskelijoille tehtäväksi”, **Outi Erkkilä-Sippo** kommentoi. ”Matematiikka on intohimoni.”

Outin ihastus matematiikkaan syntyi lukioaikoina pitkän matematiikan toisella kurssilla, jossa laskettiin integraaleja. ”Matematiikka on koukuttavaa. Yleisesti siinä on parasta se, kun ponnistelujen jälkeen saa ratkaistua ongelman.” Kiinnostus johti Outin myöhemmin yliopistoon opiskelemaan matematiikkaa, ja hänestä tuli opettaja. Outi lisää: ”Jos en olisi ryhtynyt opettajaksi, niin olisin lähtenyt vakuutusosalalle vakuutusmatematiikoksi.”

Opettajan ammatti on sopinut Outille vallan mainiosti. Parasta hänen mielestään on, kun luokan ”lamppu syttyy” ja kaikki tarttuvat hiljaa ja keskittyneenä työhön. ”Silloin tuntee onnistuneensa opettajana”, hän sanoo. Hänen mielestään hyvä opettaja osaa opettaa selkeästi ja johdonmukaisesti.

Outi viettämässä vapaa-aikaa Usvakissansa kanssa.

Matematiikka sähköistyy... ja sähköistää

Joskus myös opettaja tarvitsee apua: “Sähköistymisen myötä teknistä työtä riittää. Usein joudun pyytämään apua kollegalta jonkun tietyn merkin etsimisessä. Myös laskinasetuksista täytyy kysellä, ja kiireisellä kurssilla keskustelemme opettajien kesken siitä, mitä kannattaa jättää pois.”

Oppiaineiden sähköistyminen on kaiken kaikkiaan suuri muutos. Outi löytää siitä myönteisiä puolia: “On hyvä, että kaikilla on jatkossa käytössä samantyyppiset laskinohjelmat. Niiden lisenssit ovat halvempia kuin vaikkapa graafiset laskimet.”

Sähköinen laskeminen on tosin vielä toistaiseksi hidasta. ”Jonkun merkin etsimiseen voi mennä toluttoman pitkän aikaa, ja silloin melkein unohtaa kokonaan, mitä olikaan laskemassa”, Outi nauraa. “Hyvä muutos on myös se, ettei kokeita korjatesa tarvitse yrittää tulkita epäselvää käsialaa, mutta sähköisten kokeiden korjauksessa toivoisin toimintoa, jolla voisi alleviivailla vastauksia ja tehdä tarkentavia huomautuksia.”

Vanhempien kannustuksella vaikutusta

Monille on vaikea löytää motivaatiota matematiikan opiskeluun. Heille Outi haluaisi sanoa, että ainetta kannattaa katsoa uusin silmin: ei näkisi pakopullana vaan lähestyisi sitä ennemminkin sudokumaiseen ongelmanratkaisutyylisiin. Matematiikka ei vaadi hänen mielestään erityisiä lahjoja vaan hyvää harjoittelua ja opiskelutaitoja. Myös vanhemmat voivat kannustaa lapsiaan matematiikassa.

Vanhemmat saattavat vahvistaa myös kielteisiä asenteita huomaamattaan. “Joku voi sanoa, että matikka oli kivaa ennen kuin tuli kirjaimia”, Outi pohtii, ”kannattaa välttää omien negatiivisten asenteiden jakamista ja kannustaa positiivisesti. Aikuisena matikkaa kuitenkin tarvitsee paljon esimerkiksi oman palkan tarkistamisessa tai veroprosentteja laskiessa.”

Terveisiä lyseolle Vol. 2

*Somerolla
pääsiäisenä 2018*

Terveiset äitiyslomalta!

*Täällä kotona päivät kuluvat
todella nopeasti arkiaskareissa
ja lasten kanssa touhuillessa.*

*Nautimme erityisesti auringos-
ta ja ulkoilusta. Tykkäämme
myös paljon askartelusta, lau-
tapeleistä ja lentopallosta.*

Mukavaa kesää!

T: Hanne ja perhe

Forssan yhteislyseo

Lyseokatu 2

30100 Forssa

Kysymys ja vastaus -palsta, osa III

Anonyymi opiskelija kysyy:

Oletko koskaan halunnut lyödä oppilasta tämän tyhmyyden takia?

Laura vastaa:

En. Mutta kysymys on erinomainen.

Opettaminen on ihmissuhdeammatti. Opettaja on (tai hänen kuuluisi olla) vuorovaikutuksen ammattilainen, ja hyvään vuorovaikutukseen tarvitaan aina tunteiden säätelyn taitoa. Ammattitaitoinen opettaja osaa siis suhtautua mahdollisiin ongelmatilanteisiin niin, että pystyy hillitsemään impulsiivisen vihansa ja käyttäytymään rakentavasti myös silloin, kun vaikkapa joku ärsyttää tai haastaa riitaa, vaikka tahallaankin. Suuttumuksen ja vihan tunteet tulee purkaa tilanteen jälkeen itse, työtovereiden, esimiehen tai ammatillisen työnohjauksen tuella. Tämä ei poista sitä, etteikö taitavallakin tunteiden säätelijällä voisi olla väkivaltaisia ajatuksia; ratkaisevaa on, kuinka hän pystyy siirtämään ne kyseisessä hetkessä tuonemmaksi. Tunne ei ole teko, ja kaikki tunteet ovat sinänsä sallittuja.

Opettajan ja oppilaan väliseen vuorovaikutukseen kuitenkin liittyy aina valta-asetelma, jolloin opettajan itsehillintä on erityisen tärkeää: hänellä on asemansa vuoksi mahdollisuus nujertaa ja nöyryyttää oppilasta poikkeuksellisen pahoin ja toistuvasti. Tähän riittää aseeksi ”pelkkä” henkinen väkivalta, mikä kaiken lisäksi on vaikeammin osoitettavissa ja tuomittavissa kuin fyysinen lyöminen. Tällaisesta olen saanut vuosittain lukea koskettavia esimerkkejä erityisesti yo-esseistä. Se on järkyttävää. Tuntuu uskomattomalta, mikä määrä ilkeitä ja lannistavia aikuisia nykyopiskelijoiden tielle on osunut - opettajia, ohjaajia, valmentajia, isiä, äitejä, muita sukulaisia... En tiedä, onko kyseessä erityisesti suomalainen vai universaali ilmiö? Joka tapauksessa voin pahoin, kun ajattelen sitä taakkaa, minkä väkivaltainen vuorovaikutussuhde voi nuorelle antaa kannettavaksi.

Olen itsekin tehnyt virheitä tässä asiassa - osan muistan ja tiedostan, osaa en. Lyödä en ole halunnut, mutta loukannut olen varmasti: joskus itsesääteily on pettänyt, vaikka en olisi tietoisesti, tahallaan halunnut loukata. Siksi opettajan ammattitaitoa nuorten kohtaamisessa on koko ajan kehitettävä; tärkeämpää tavoitetta työssäni en tiedä. Vuorovaikutuksen tulisi olla aina kunnioittavaa.

Toisen pitäminen ’tyhmänä’ ei ole kunnioittavaa. En usko muutenkaan, että tuo olisi kuvaus, jota opettajat usein käyttäisivät oppilaista. ’Tyhmyys’ kuulostaa pysyvältä ominaisuudelta, ja sillä on hyvin negatiivinen kaiku. Opiskelutaidoissa on kuitenkin suuria eroja oppilaiden välillä. Heikotkin opiskelutaidot ovat silti nimenomaan taitoja, joita voi kehittää - mikäli haluaa. Kaikki eivät kuitenkaan taitojaan halua harjoittaa, ja siihen liittyvät minulla suurimmat turhautumisen hetket. Joskus tekisi mieli ravistella (henkisesti) opiskelijaa: ”Etkö huomaa, ettet tee mitään? Miksi ihmeessä et halua harjoitella ja oppia? Miten aiot selviytyä myöhemmistä kursseista, jos et opettele perusasioita? Miksi sitten olet täällä?” Tällöinkään syy vihaisuuteeni ei ole oppilaan ’tyhmyys’ vaan hänen toimintansa kurssilla.

Silti näissäkin tilanteissa olisi kuitenkin syytä malttaa opettajana mielensä ja ottaa asia puheeksi vain, jos on aivan tasaisessa, hillityssä mielentilassa. Rähjämisestä ei tule kuin paha mieli molemmille ja yleensä siihen liittyy myös vastareaktio. Rauhallisesti asiasta keskustellen molemmilla on mahdollisuus säilyttää kasvonsa ja kenties jatkaa yhteistyötä. Tilanteessa on hyvä käyttää minä-viestintää sekä sanoittaa omia (ja mahdollisesti toisen) tunteita. ”Huomaan, että et ole tehnyt tunnilla harjoituksia. Minua huolestuttaa, että et opi keskeisiä asioita. Minusta vaikuttaa siltä, että sinua jopa ärsyttää tehdä tehtäviä. Mistä se voisi johtua?” Yleensä käytökselle on jokin syy, ja syyt ovat usein niitä henkilökohtaisen elämän taisteluja tai nujerretun itsetunnon

seurauksia, joista opettaja ei voi mitenkään tietää. Siksi opettajan on tärkeää olla ystävällinen eikä tehdä omia arvioitaan oppilaan ominaisuuksista. Kuitenkin mikäli tällaisesta puuttumisesta joku loukkaantuu, ajattelen, että se ei ole vaikutukseni vallassa enää. Jos oppilas vaikkapa kieltäytyy näkemästä eli torjuu kaiken, mikä liittyy hänen omaan käytökseensä, hän varmasti suuttuu siitä, että asia edes otetaan puheeksi. Silloin minun omatuntoni on silti puhdas - ja yritän ohjata hänet mahdollisesti joltain muuta kautta avun piiriin.

Mielestäni aikuisuuden tärkein kehitystehtävä on opetella tunnistamaan tunteitaan, säätelämään niitä vuorovaikutustilanteissa sekä kyetä purkamaan rakentavasti negatiivisten tunteiden aiheuttamaa kuormaa. Mikäli se onnistuu, ei tarvitse lyödä muita - ei oppilaita, omia lapsia tai puolisoa, ärsyttävää työkaveria tai uusimman Mersun omistavaa naapuria - ei sanan säilällä eikä nyrkeillään. Tähän tulisi erityisesti kaikkien ihmissuhdeammateissa toimivien pyrkiä, jotta jokainen voisi tuntea olonsa yhteisössään turvalliseksi.

Kaksi esseetä rakkaudesta

Äidinkielen viitoskurssilla kirjoitetaan klassikkokirjallisuuden innoittamana esseitä, ja mikä olisikaan klassisempi aihe kuin rakkaus itsensä kaikkine sävyineen.

Kun rakkaus menee liian pitkälle

Joona Rämö

Kukapa meistä ei joskus olisi ollut rakastunut? Rakastuminen on oikein hyvä asia, ja se kuuluu kaikenikäisten ihmisten ajatusmaailmaan. Kuten kaikella muullakin, myös rakastumisella on kuitenkin rajansa.

Etenkään nuoren ihmisen ei tulisi elää arvokasta nuoruuttansa epätoivoisen ja liian intohimoisen rakkauden tunteen pauloissa, sillä mikäli rakkauden kohteelta ei saa vastakaikua, saattaa omia tunteitaan satuttaa pahasti sekä pysyvästi. Johann Wolfgang von Goethen romaanissa Nuoren Wertherin kärsimykset päähenkilö on mennyt rakastumisen tunteessaan liian pitkälle. Wertherin ajatukset ovat erittäin sekavia, ja hän on jopa tulossa hulluksi vain sen takia, että on rakastunut naiseen nimeltä Lotte. Werther viittaa kirjeissään jatkuvasti kuolemaan ja sanoo: ”Ja hetken päästä – poissa, erossa sinusta – kenties ikuisesti?” Lukija saa käsityksen, että pakkomielteinen rakkaus on ajamassa Wertheriä itsemurhan partaalle.

Liian intohimoista rakkautta voisi verrata mihin tahansa muuhun addiktioon. Alkoholiiriippuvaisen on pakko saada alkoholia saadakseen mielihyvää, ja liian intohimoisessa rakkaudessa rakkauden kohteelta on pakko saada hyväksyntää, huomiota ja vastauksia tunteisiin. Kun alkoholiiriippuvuus etenee sairaudeksi, on kyse alkoholismista, ja kun liian intohimoinen ja pakkomielteinen rakkaus on jopa sairaalloista, puhutaan limerenssistä. Tällöin rakkauden tunne on tosissaan jo sekoittanut ihmisen mielen eikä ajattelu ole enää järkevää. Rakkaus on jopa omasta tahdosta riippumatonta.

Sapfon runokokoelmassa Iltatähti, häälaulu Sapfo runoilee rakkaudesta sävyyn, josta paistaa rakkauden epätoivoisuus ja intohimoisuus. Myös tässä runossa viitataan kuolemaan: ”Tahtoisin olla kuollut.” Runossa kuitenkin on kyse epätoivosta heti eron jälkeen, ja myöhemmin runossa puhuja antaa rakastetun mennä. Sanotaan, että aidon rakkauden merkki on, että pystyy päästämään irti, mikäli niin on parempi, ja silloin kyse on intohimoisen rakkauden paremmasta puolesta eikä intohimoisuus ole liiallista, kuten Nuoren Wertherin kärsimykset -romaanissa.

Kun rakkaudesta on muodostunut pakkomielle, ei välttämättä rakastuneen päämääränä enää olekaan yhteiselämä rakastetun kanssa tai perheen perustaminen tämän kanssa. Sen sijaan pakkomielle saattaa kohdistua itse rakastumisen tunteeseen ja siihen, että saa muodostettua mahdollisimman vahvoja tunteita rakastettua kohtaan. Ongelmaksi tulee se, että ainoat ajatukset, joita mielessä liikkuu, pyörivät rakastumisen tunteen ympärillä.

Elämänlaatu heikkenee huomattavasti, ja rakastunut kokee itsensä masentuneeksi. Tästä liian intohimoisen rakkauden tunteesta eroon pääseminen ei välttämättä ole helppoa, mutta se saattaa tapahtua yhtä nopeasti kuin alkoikin. Tulisi välttää kontaktia rakkauden kohteen kanssa sekä kertoa tunteistaan jollekin ja hankkia apua. Tärkeää on tunnustaa tilanne ja ymmärtää, että elämässä on tärkeämpiäkin asioita kuin pakkomielteinen kiintymys.

Oliko rakkaus ennen helpompaa?

Veera Töttölä

1800-luvulla oli paljon sääntöjä ja tietty etiketti, jota piti noudattaa, mutta oliko sen ajan rakkaus silti helpompaa kuin nykypäivänä? Vain pari sataa vuotta on kulunut, ja käsitys rakkaudesta on muuttunut täysin. Ajatella, jos tänäkin päivänä pojan tulisi kosiskella tyttöä, johon on ihastunut, ja tämän kättä pitäisi pyytää tämän vanhemmilta, ja näillä olisi oikeus päättää, kenen kanssa heidän lapsensa menisi naimisiin! Toisaalta juuri säännöt tekivät rakkaudesta ja kumppanin löytämisestä helpompaa. Nykypäivän määritelmän mukaan rakkaus koostuu tunteista, tiedoista ja teoista sekä siihen kuuluu koko tunteiden vuoristorata äärimmäisistä ilon ja lumoutumisen kokemuksista jyrkimpiin ahdistuksen ja itsetuhoisuuden tuntemuksiin. Pari sataa vuotta sitten näkemys oli aivan toisenlainen.

Jane Austenin romaanissa *Ylpeys ja ennakkoluulo* (1813) rakkaus ja avioliitto ovat kaikkea muuta kuin romanttisia käsitteitä. Romaani kertoo Bennetien naisvaltaisesta perheestä, jossa äidin tavoitteena on saada tyttärensä naimisiin hyvätuloiseen miehen kanssa, sillä rahapussin koko oli merkittävämpi kriteeri kuin hyväsydämyisyys tai kiintymys. Jo romaanin alussa rakkaudesta ja sen asemasta avioliitossa saa ironisen kuvan: ”On yleisesti tunnustettu totuus, että naimaton varakas mies tarvitsee välttämättä rinnalleen vaimon.” 1800-luvun brittiläisessä yhteiskunnassa lähin miespuolinen sukulainen perheenisän kaiken omaisuuden. Jos perheessä ei ollut yhtään poikaa, oli tärkeää löytää tyttärille rikkaat miehet.

Romaanissa tulee hyvin esille myös 1800-luvun muodollisuus, joka koski rakkautta ja sen toissijaisuutta avioliitossa. Kumppanista etsittiin taloudellista turvaa. *Ylpeys ja ennakkoluulo* kritisoikin aikansa arvoja ja tuo esille, kuinka ihmisten tulisi olla muutakin kuin vain yhteiskunnan pelinappuloita. Länsimaisessa kulttuurissa avioliitto nähdäänkin kahden rakastuneen ihmisen vapaaehtoisena toimintana, mutta monissa maissa on edelleen tapana, että vanhemmat järjestävät lapsensa avioliiton tai aviopuolisoa ei välttämättä edes nähdä ennen häitä.

Toista ääripäätä edustaa J.W. von Goethen romaani *Nuoren Wertherin kärsimykset* (1774). Siinä rakkaus on hyvin voimakasta ja dramaattista. Nuori Werther on korviaan myöten rakastunut naiseen nimeltä Lotte, joka on kuitenkin toisen miehen kanssa. Romaanin mukaan rakkaus tuottaa ainoastaan kärsimystä ja epätoivoa. Nuoren Wertherin sydän on särkynyt: ”Ah, minä tiesin, että rakastat minua, tiesin ensimmäisestä sielukkaasta katseestasi, ensimmäisestä käden puristuksesta, ja kuitenkin, kun olin taas poissa ja kun näin Albertin rinnallasi, vai-vuin jälleen synkeään epätoivoon.”

Vaikka nykypäivänä sääntöjä ei olisikaan enää yhtä paljon kuin ennen, ihmisten pinnallisuus tuntuu vain lisääntyvän. Esimerkiksi deittisovellukset perustuvat juuri siihen ideaan, että kumppanissa tulee miellyttää pääsääntöisesti vain ulkonäkö, muu on toissijaista. Ne ovat toisaalta tehneet ihmisten ja uusien parien löytämisestä huomattavasti helpompaa, mutta romanttiset eleet ovat kadonneet, eikä kukaan mene enää rakastetun parvekkeen alle keskellä yötä kertomaan tunteistaan. Olisi myös koomista ajatella, että joku kirjoittaisi samanlaisia rakkauskirjeitä ihastukselleen kuin Werther. Toisaalta olisiko parempi, jos ihmiset pystyisivät edelleen näyttämään yhtä avoimesti tunteitaan kuin parisataa vuotta sitten? Nykypäivänä ollaan hyvin varovaisia tunteiden näyttämisen suhteen, ja varsinkin suomalaiset tuntuvat karttavan esimerkiksi julkisia hellyydenosoituksia.

Oliko rakkaus loppujen lopuksi helpompaa pari sataa vuotta sitten? Varmasti monella tapaa olikin, mutta ehkä kuitenkin voidaan ajatella ihmisten olevan nykyään onnellisempia, mikä tekee myös rakkaudesta helpompaa. Valinnanvapaus ja mahdollisuus päättää itse, keneen rakastuu, tekee nykyajan rakkaudesta omalla tavallaan hyvin romanttista. Yksinkertaisempaa tai kivuttomampaa se ei siitä tee, sillä vaihtoehtojen määrä on loputon ja sydän-suruja on varmasti enemmän kuin ennen. Toisaalta juuri valinnan vaikeus kasvattaa ihmistä ja auttaa löytämään sellaisen kumppanin, josta todella välittää.

Paluu tulevaisuuteen

Patrick Kesälahti

Tuomo Sorri painoi ylioppilaslakin päähänsä Forssan yhteislyseossa vuonna 2009. Nyt musiikin maisteri, teologian kandidaatti Tuomo Sorri opettaa musiikkia vanhassa opinahjossaan ja Keskuskoulussa. Hän kuvailee musiikin aseman hyväksi ja arvostetuksi kouluissaan.

Sorri kertoo opiskelleensa musiikinopettajaksi eli pääaineenaan musiikkikasvatusta Helsingissä Sibelius-akatemiassa vuosina 2010–2017. ”Opiskelin välissä myös teologiaa pari vuotta Helsingin yliopistossa”, Sorri kertoo. Hän sai tukea ja kannustusta vanhemmiltaan opiskeluissaan. Opintojen puolivälissä hänelle kirkastui halu ryhtyä opettajaksi.

Innostus musiikkia kohtaan on syntynyt hiljalleen. Sorri kertoo pitävänsä kaikista taiteista, mutta musiikkia hän on tehnyt eniten, mistä suurin innostus

sitä kohtaan johtuu. Nuori musiikinopettaja kertoo kuuntelevansa paljon erilaista musiikkia, ja välillä hän kuuntelee musiikkia, jonka sanoja ei ymmärrä. Tuoreimpana esimerkkinä on norjalainen bändi No. 4. Sorri kertoo: ”En osaa todellakaan norjaa, mutta se pakottaa musiikin olemaan entistä parempaa, jotta sitä haluaa kuunnella.”

Vapaa-ajallaan Sorri käy treenaamassa helsinkiläisessä Musta lammas -nimisessä kuorossa. Myös oma bändi vie oman osansa vapaa-ajasta, sillä musiikin opettaja pyrkii koko ajan tekemään ja harjoittelemaan uusia biisejä ja näin kehittymään paremmaksi.

Sorri muistuttaa, että musiikilla on iso osa lähes kaikessa ja jokapäiväisessä elämässämme. Kuulemme jatkuvasti musiikkia, halusimmepa tai emme. Sillä on siis hyvät ja huonot puolensa.

Musiikin opiskelua hän pitää yhtä aikaa parhaana ja kauheimpana, mitä voi tehdä, sillä siinä ollaan jatkuvasti tekemisissä riittämättömyyden kanssa. ”Aina voisi olla parempi ja aina on joku, joka on parempi”, Sorri kuvailee. Musiikin opiskelussa kuulee kuitenkin jatkuvasti oman työn jäljen.

Sorri kertoo onnistuneensa opetuksessa, jos oppilas kokee jonkinlaisen oivalluksen. Se voi olla jokin hauska juttu mutta myös suhteellisen vakavahenkinenkin oivallus. Oppilas voi esimerkiksi älytä, että musiikilla voi tehdä jotain sellaista, mitä ei ole aikaisemmin tullut edes mieleen.

Musiikinopettaja Tuomo viihtyy hyvin myös luonnonäänen keskellä.

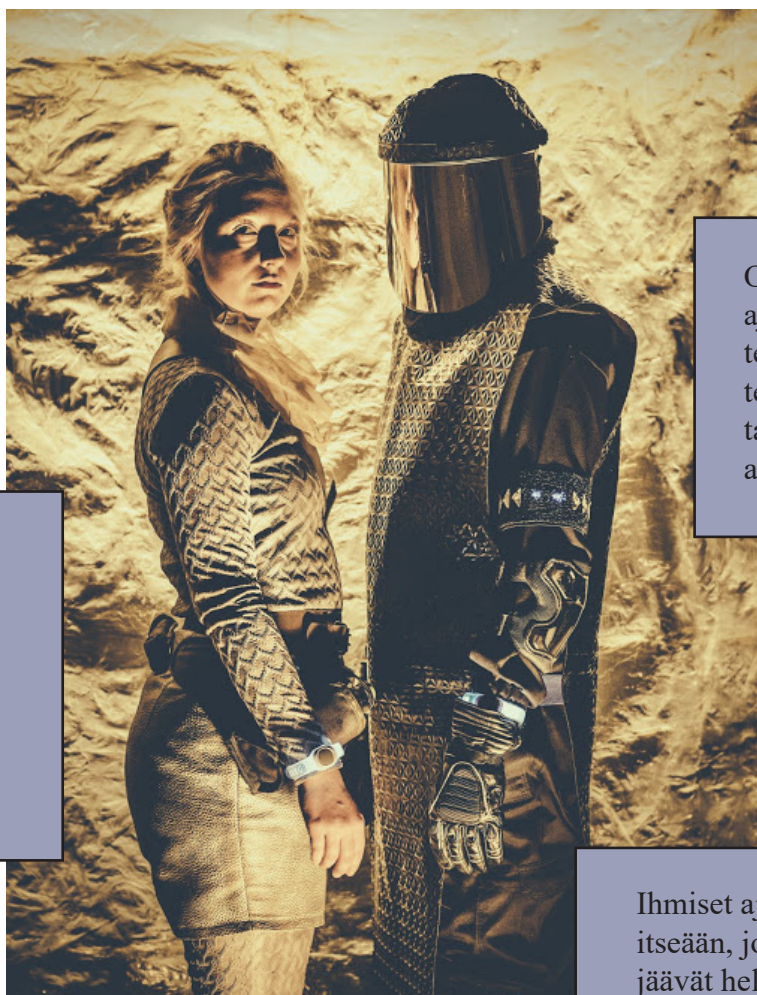

”Tämä maailma on tomua ja tuhkaa, mutta ei toivosta tyhjä.”

Piia Syrjäaho, kuva: Jari Kivelä / Ahaa Teatteri

Ilmastonmuutoksesta on puhuttu paljon, mutta onko siitä puhuttu riittävästi ja oikeilla tavoilla? Tamperealaisen Ahaa Teatterin Veden muisti -näytelmä vieraili lyseolla huhtikuussa ja jätti varmasti jälkensä jokaiseen katso-
mon penkillä istuneeseen.

Ohessa on muutamia esityksen herättämiä ajatuksia.

Kierrätyksen lisääminen auttaisi maapalloa hengittämään. Ihmisten tulisi arvostaa enemmän kestävä-
n kehityksen tavaroita.

Olisi ihanteellinen ajatus, jos saisi elää yhteiskunnassa, jossa käytetyllä ja kierrätetyllä tavaramateriaalilla olisi suurempi arvo kuin uudella.

Hyvä ja paha ovat vastakkain myös tulevaisuuden maailmassa: Noria Kaitio (Satu Lomala) ja Komentaja Taro (Henrik Hammarberg).

Ihmiset ajattelevat ensisijaisesti itseään, jolloin tekojen seuraukset jäävät helposti pimentoon. Näytelmässä tuotiin esiin, kuinka ihmiset itse olivat aiheuttaneet nykyisen tilanteen ja kuinka tärkeää on, että on niitä, jotka etsivät sekä haluavat muutosta.

Meidän ei tarvitse olla valmiita kuolemaan tai haavoittumaan voidaksemme tehdä tulevaisuuden maailmasta paremman paikan tuleville sukupolville. Miksi emme siis voisi tehdä pieniä ja yksinkertaisia tekoja pelastaaksemme maapallon tulevaisuuden?

